

Poruka Hrvatskog centra UNIMA za Svjetski dan lutkarstva

Proljeće je, a u glavi lutke. – Modificirani refren pop pjesme bubnja u meni dok kroz prozor gledam mlade vrbe kako stidljivo otkrivaju svoje bijele glavice najavljujući novo buđenje i dolazak Lutkarskog proljeća.

Nije slučajno da je prvi dan proljeća svjetski, pa i hrvatski dan lutkarske umjetnosti, koju često definiraju ovako: „Lutkarska umjetnost nije dobna, već umjetnička kategorija“. Ovakva definicija je sigurno točna, ali praksa pokazuje da je u visokim postocima ipak dječja, dobna, dok ostale – „velike“, „prave“ (prema teoretičarima) lutkarske predstave događaju se rijetko, u produkcijama „dobrostojećih“ lutkarskih kazališta, barem kod nas u Hrvatskoj.

Sve izložbe kazališnih lutaka na festivalima i izvan njih pokazuju vrhunske, majstorski izrađene lutke istaknutih autora, ali rijetko su naznačeni oni koji su tim lutkama udahnuili život. A to čine glumci. Glumci – lutkari.

Osobno, u ovoj časti koja mi je ukazana da iznesem svoja razmišljanja o lutkarskoj umjetnosti, obraćam se glumcima lutkarima, vjernim, skromnim, tajnovitim zanesenjacima, skrivenim iza paravana ili maske, čarobnjacima koji daju lutki život, ekspresivnost, etiku i katarzu. Glumci – lutkari.

O glumcima svih fela zapisao je legendarni glumac i intelektualac, Fabijan Šovagović: „Glumac danas nije breme, on je osoba argatovanja. On ne spava više po cirkuskim šatorima. Obični je građanin ovog lijepog svijeta. Kuka jer još nije kadar da se cehovski zaštiti. Plače i smije se u neprozračnim improvizacijama od studija u prašini. Sve treba obaviti prije smrti. Unatoč svemu i dalje je u prohodu kulture koju uporno, težački, prenosi na krhkim leđima. I sretan je što živi!“

U tim vašarskim šatorima, blagdanima i svetkovinama povijest je i hrvatskog glumca-lutkara. Poneki, sretnici, danas su se uklopili u institucije, dok ostali krpore dan za danom darujući se lutkarskoj glumačkoj umjetnosti. A, živjeti se mora... Znaju da su uglavnom okrenuti najmlađima, koji lutaju u velikom prasku osobnog sazrijevanja. Te male okice, anđeoski čiste, znatiželjno upiju poneku krijesnicu i spremaju je u čipove duha, te nose... i nose dalje kroz radosti i teškoće odrastanja.

A moja iskrena zahvalnost i čestitka ide vama, dragi glumci-lutkari.

U hrvatskoj UNIMI, asocijaciji svjetskog lutkarstva, glumci su našli neku pritajenu nadu. Više nisu marginalizirani, a Umjetnička akademija u Osijeku, u svojih desetak godina postojanja, pomaže da svladaju temeljne, zanatske vještine i umjetničke slobode. To je karika koja je Hrvatskoj nedostajala. Osjeća se to i vidi u suvremenoj lutkarskoj umjetnosti.

Nažalost, još uvijek je samo pet domicilnih umjetničkih lutkarskih kazališta, no posljednjih godina i kazališta u manjim gradovima, uz redovni, „veliki“ program, njeguju i stvaraju lutkarsku umjetnost, dok se broj samostalnih lutkarskih družina svake godine povećava i donosi svježinu, dinamiku, raznovrsnost i vjeru u budućnost lutkarstva u Hrvatskoj.

Himzo Nuhanović

Životopis : Himzo Nuhanović

Profesor, redatelj, dramaturg i producent, Himzo Nuhanović rođen je u Vinkovcima, 1942. godine. Završio je Filološki fakultet u Beogradu (1966.). Kazalištem se bavi od 1957. Kao glumac, redatelj i dramaturg režirao je ukupno 118 predstava; dječjih, lutkarskih, a najviše za odrasle.

Kao producent osnovao je Festival glumca (1994.), Vukovarsko lutkarsko proljeće (1996.), Pjesničke susrete u Drenovcima (1994.), te radio na raznim drugim manifestacijama (Vinkovačke jeseni, Iločka berba grožđa, Mladost i ljepota Slavonije, Susret kazališnih amatera u Retkovcima) i mnoštvu drugih prigodnih programa.

Napisao je knjigu „Povijest šegrtske škole u Vinkovcima“ (1978.), te surađivao u mnogim listovima i časopisima. Također je dobitnik priznanja za životno djelo Vukovarsko-srijemske županije, Grada Vinkovaca, HC UNIME, Hrvatskog društva dramskih umjetnika. Dobitnik je niza priznanja u području kazališta.

Danas, u 76-oj godini, živi i radi u Vinkovcima.